

פרשת שמיני

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. מיתת נדב ואביהוא
 - ה. הקרבת קרבנות העם
 - ה. סימני הטהרה בדגים
 - ו. ציווי משה לאכול את הקרבנות, כעסו ותשובת אהרן
 - ו. ההכנות להקרבת הקרבנות
 - י. איסור הכהנים לשתות יין
 - י. שמונת השרצים הטמאים
 - י. הקרבת קרבנות הכהנים
 - י. איסור אכילת שרצים והסיבה
 - י. ברכת אהרן וגילוי שכינה
 - מ. סימני הטהרה בשרץ העוף
 - מ. סימני הטהרה בבהמות
 - נ. דיני טומאה וטהרה
 - ש. העופות הטמאים
- "-----
"-----

שאלה לשולחן השבת

"כל אשר לו סנפיר וקשקשת"

הגמרא (חולין סו:) כותבת: 'תנן התם כל שיש לך קשקשת יש לו סנפיר. ולכתוב רחמנא קשקשת ולא לכתוב סנפיר, א"ר אבהו וכן תנא דבי רבי ישמעאל, יגדיל תורה ויאדיר'.
דהיינו שהמילה סנפיר לכאורה מיותרת ונכתבה להגדיל תורה ולהאדירה.

ויש לבאר עניין זה וכי מצד זה נכתוב מילה מיותרת בתורה, שכל אחת מאותיותיה נדרשת להלכות רבות בייתור אות, וכאן ישנה מילה לשמה שאין למדים ממנה דבר?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וישמע משה וייטב בעיניו"

כתוב במדרש: 'אשרי הדור שגדולים נשמעים לקטנים'. ויש לפרש מהי המעלה בכך שגדולים שומעים לקטנים מהם. ויש לומר על פי הגמרא (גיטין נו.) שאמר ר' יוחנן על מעשה קמצא ובר קמצא, ענוותנותו של רבי זכריה בן אבקולס החריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו והגליטנו מארצנו. ואף שם יש להבין מה הענווה בכך שאמר שלא להרוג את בר קמצא. ישנה הלכה, שכשבאים הסנהדרין לפתוח דיון בנושא מסוים, יש לתת לקטן לומר את דבריו ראשון, והגדול אחרון. מפני שאם הגדול יאמר את דעתו ישתקו הקטנים ויבטלו דעתם לדעתו. ודעת חכמים הייתה שיש לבר קמצא דין 'רודף' וגזרו עליו מיתה. רבי זכריה בן אבקולס היה גדול הדור, אך גם עניו והחשיב עצמו לקטן שבכולם, ופתח ואמר דבריו ראשון, ושתקו חכמים מלחלוק עליו, ובכך נגרם חורבן הבית. אבל משה למרות ענוותנו, לא אמר את דעתו אלא ביקש לשמוע קודם למה עשו כן, ותיטב בעיניו תשובת אהרן, לכן: 'אשרי הדור שגדולים נשמעים לקטנים', שכלי זה אפשר להמיט חורבן וגלות. (ברוך מרדכי)

"מכל כלי עץ או בגד או עור או שק"

שיעור הגודל שבדים אלו (בגד, עור ושק) מקבלים טומאה שונים זה מזה, ומרומזים בפסוק: "בגד" בגימטריא ט', שכן הבגד שיעורו ב-ג' על ג' אצבעות, דהיינו תשע אצבעות מרובעים. "עור" ר"ת: עשרים וחמישה רבועים, שהרי שיעורו ה' על ה' טפחים, שהם 25 טפחים רבועים. "שק" בגימטריה ארבע מאות, כיון ששיעורו ד' טפחים, ושיעור כל טפח הוא חמש אצבעות, נמצא שד' טפחים הם כ' אצבעות על כ' אצבעות, דהיינו ארבע מאות אצבעות רבועים. (טעמא דקרא)

"ולזהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור ולהרת את בני ישראל"

כתוב בספרא: "בין הטמא ובין הטהור" - אלו טומאות וטהרות, "ולהורות את בני ישראל" - אלו הוראות. ויש לבאר מדוע המדרש מחלק בין הוראות שהם דיני איסור והיתר כלליים, לבין דיני טומאה וטהרה שלכאורה היינו חושבים שאף הם נכללים בכלל דיני איסור והיתר הרגילים? ויש לומר: א. שייך טומאה וטהרה אף בלי הוראה כמו חכם האומר לכהן עם הארץ מה לומר בדיני נגעים. ב. טומאה וטהרה צריך הוראה שהדינים אינם מבוררים ותלוי באדם וזהו כח ההבדלה. ג. הכוונה להלכות שיש בהם מצד שומא, שחשבנו שבזה יוכל להורות שתוי. ד. טומאה וטהרה יותר מסובך מאיסור והיתר רגיל. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

מתנת אפיקומן מושלמת

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. בהמה המעלה גרה ואינה מפריסה פרסה
- ב. נאסר על אהרן ובניו לפורמם
- ג. נחש נקרא בפרשה: "הולך על ____"
- ד. תרנגול בר שכרבותו כפולה (רש"י)
- ה. כזה שרץ העוף טמא
- ו. "____ אהרן" - לאחר מות בניו
- ז. משה קרא להם ביום השמיני
- ח. שני סוגי שרץ העוף הטהורים
- ט. דבר הכשר לאכילה קרוי כך
- י. אסור בשתיה לכהנים בבואם לעבוד בקודש
- כ. לשרץ העוף הכשרים יש:
- ל. אחד משמונת השרצים הטמאים
- מ. נשא את בני אהרן לאחר מותם
- נ. האוכל אותה נטמא, ואף עווננו ישא
- ס. מסימני כשרות הדגים
- ע. דוד אהרן
- פ. מסימני כשרות הבהמות
- צ. אחד משמונת השרצים הטמאים
- ק. "והייתם ____ כי ____ אני"
- ר. אחד מן העופות הטמאים בפרשה
- ש. דבר נמוך שרוחש ונד על הארץ (רש"י)
- ת. עוף הדומה לעכבר ופורחת בלילה (רש"י)

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. דבר האסור לאכילה קרוי כך
- ב. אחד מבני אהרן שמתו בפרשה
- ג. אף סימני כשרותו מבוארים בפרשה
- ד. אחד משמונת השרצים הטמאים
- ה. עושה טובה רק לחברותיה (רש"י)
- ו. טמאים בחיות ההולכות על ארבע: "וכל הולך על ____"
- ז. בהמה המפריסה פרסה ושוסעת שסע ומעלה גרה
- ח. אחד משמונת השרצים הטמאים
- ט. עוד אחד משמונת השרצים הטמאים
- י. המילה הראשונה, שבה פותחת הפרשה
- ך. עוף השולה דגים מן הים (רש"י)
- ל. בהמה המעלה גרה ולא מפריס פרסה
- ם. סוג של שרץ העוף הטהור
- ן. בהמה המעלה גרה ואינו מפריס פרסה
- ס. שלושה מן העופות הטמאים
- ע. יכול לקבל טומאה רק לאחר שנתלש ונרטב
- ף. שלושה מן העופות הטמאים
- ץ. מילה נרדפת ל'ישבר'
- ק. מחלקי הקרבן הניתנים לכהנים - '____ התרומה'
- ר. שני בני אהרן הנותרים
- ש. 'בגד' בארמית (אוונקלוס)
- ת. מסימני כשרות הדגים

ואלה שמות

"ואת השפן"

למי בתנ"ך קראו שפן? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"והתקדשתם והייתם קדושים" רבי אבין אמר, משל למלך שהיה לו מרתף של יין והושיב בו המלך שומרים, מהם נזירים ומהם שכורים. לעת ערב בא ליתן שכרם, נתן לשכורים שני חלקים ולנזירים חלק אחד. אמרו לו, אדונינו המלך לא כלנו שמרנו כאחד מפני מה אתה נותן לאלו שני חלקים ולנו חלק אחד, אמר להם המלך, אלו שכורים הן ודרכן לשתות יין ולפיכך אני נותן לאלו שני חלקים ולכם חלק אחד, כך העליונים לפי שאין יצר הרע מצוי בהם, נאמרה בהם קדושה אחת, שנאמר: "ובמאמר קדישין שאלתא". אבל התחתונים לפי שיצר הרע שולט בהם הלואי בשתי קדושות יעמדו כמו שכתוב: "דבר אל כל עדת בני ישראל וכתוב והתקדשתם והייתם קדושים". רבי אבין אמר אחרי, משל לבני מדינה שעשו שלש עטרות למלך, מה עשה המלך, נתן בראשו אחת, ושתים בראשם של בניו. כך בכל יום ויום העליונים מכתירים להקדוש ברוך הוא שלוש קדושות, מה הקדוש ברוך הוא עושה, נותן בראשו אחת ושתים בראשם של ישראל, וזה שכתוב: "דבר אל כל עדת בני ישראל קדשים תהיו, והתקדשתם והייתם קדשים". (ע"פ מ"ר)

מילה בפרשה

עם ספינה ללא דגל,
עצר את ההרגל,
נתן תמורה נגישה,
ולא יחסוך לפרישה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

היתכן שיהא אסור לאדם לשחוט עוף כשר ואין לו שום איסור אחר?

"קרב אל המזבח"

'שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת'. (רש"י) יש לפרש דברי רש"י, שהיה אהרן בוש מלגשת, מלשון "בשש משה" דהיינו שהשתהה. מפני שהדין הוא בשליח ציבור, (ברכות לד.) שקודם שעובר לפני התיבה יש לו לסרב מעט ולכן היה אהרן בוש וירא מלגשת כדין העובר לפני התיבה. לזה השיב לו משה, למה אתה בוש? לכך נבחרת! שדין הסירוב הוא רק בשליח ציבור שאינו קבוע, אך אתה, לכך נבחרת ודינך כש"ץ קבוע. (כמוצא שלל רב)

שעשועי דאורייתא

"ויקצף על אלעזר ועל איתמר"

היכן עוד בתורה נאמר על משה 'ויקצוף'? ועל מי עוד?

עוד?

מצאו נא בפרשה:

1. מילה המוטעמת במרכא כפולה.
2. פסוק שמתחיל ומסתיים באות מ'.
3. ארבעה זוגות של אחים.
4. את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
5. שניים מעשרת המכות.
6. ארבע מילים בפסוק אחד שמסתיימות באות פ'.

(2)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויקהו בני אהרן נדב ואביהוא איש מהתתו ויתנו בהן אש וישימו עליהן קטרת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם"

2. "כל הולך על גחון וכל הולך על כפיו עד כל מרבה רגלים לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: 'לאמת אין רגלים ולשקר יש רגלים' - למה הכוונה? 'לאמת אין רגלים' - את ספרי אמ"ת (איוב, משלי תהילים) אין קוראים אותם בג' הרגלים. אך, 'ולשקר יש רגלים' שק"ר - שיר השירים, קהלת ורות, כן נקראים בשלושת הרגלים. **לסדר את הפרשה** - 'ויהי ביום השמיני'. **חידון א' ת'** - ארנבת, בגדיהם, גחון, דוכיפת, הולך על ארבע, וידם, זקני ישראל, חגב הרגול, טהור, יין, כרעיים, לטאה, מישאל, נבלה, סנפיר, עוזיאל, פרסות שסועות, צב, קדושים קדוש, רחם, שרץ, תנשמת. **חידון א' ת' הפוך** - טמא, נדב, דג, חולד, חסידה, כפיו, עז, כת, חומט, ויהי, שלך, גמל, סלעם, שפן, פרס כוס תחמס, זרע, ינשוף עטלף שחף, יותץ, שוק, אלעזר איתמר, לבוש, קשקשת. **שעשועי דאורייתא** - משה קצף על מותירי המן, ועל פקודי החיל. על פרעה כתוב "ויקצוף" על שריו, ובפרשת דברים כתוב: "וישמע ד' את קול דבריכם ויקצף". 1. "אשר לא". 2. "מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם לכם". 3. אהרן ומשה, נדב ואביהוא, אלעזר ואיתמר, אליצפן ומישאל בני עוזיאל. 4. "כרעים ממעל". 5. "הדם", "הארבה". 6. "לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם", "וכל השרץ השרץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל". **ואלה שמות** - לשפן בן אצליהו. (מ"ב פכ"ב) **מילה במגילה שיר השירים** - דוד. "מגן על מגדל העיר" - מגדל דוד, "בחילו של מלך כביר" - דוד המלך, "שלקרוב המשפחה" - אחי ההורה הוא הדוד, "הביא מים בקופסא" - מיכל של מים-דוד. (ואף לדוד המלך הביאו ג' גיבורים מים) **טמונות בפרשה** - 1. "העטלף" (יא, יט) 2. "הכוס" (יא, יז) 3. "והעכבר" (יא, כט) 4. "דרש דרש" (י, טז) 5. "מרבה רגלים" (יא, מב) 6. הפרשה מדברת אודות 'היום השמיני' ואף שמחת תורה בארץ ישראל הוא היום השמיני של חג הסוכות. 7. "משל לרופא שנכנס לבקר את החולה" (רש"י יא, ב) 8. "יין ... אל תשת" (יח, ט) 9. יש אומרים שהחפרפת היא ה"תנשמת" (יא, ל) ועיין ברש"י שם. 10. "אש זרה (יא, א) 11. "אשר לו כרעיים" (יא, כא) 12. וז גדולה במילה: "גחון" (יא, מב) 13. "השך" - זה השולה דגים מן הים" (רש"י יא, יז) וסימני כשרות הדגים 14. "הארנבת" (יא, ו) **טמונות בהפטרות** - 1. "חגור אפוד" (ו, יד) 2. "על השל" (ז, ז) 3. "מתהלך באוהל" (ז, ו) 4. "שישה צעדים" (ו, יג) **שאלה לשלחן השבת ויקרא** - שאלנו: מדוע שרבי ישמעאל בן אלישע כתב שעליו להביא חטאת שמנה, נקבה, הלא כהן גדול ששגג מביא פר לחטאתו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. היו שני רבי ישמעאל בן אלישע. 2. הכוונה לקרבן חטאת שמנה ולא לסוג הקרבן. 3. בבית שני לא היה שמן המשחה והכהן הגדול היה רק מרובה בגדים שאינו מביא פר. 4. היה לאחר חורבן הבית שאז כבר אין לו דין כה"ג. 5. לא הורה לעצמו היתר בדבר איסור מדאורייתא.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים

בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.

מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

© כל הזכויות שמורות לאהרן ב"ן

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת:

קויפמן 17, ירושלים

temunabaparashah@gmail.com

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"הרבו על ירכו" (גה)

הפטרת שמיני "ויוסף עוד דוד" (שמואל ב' א' - ז' יז')

טמונות בהפטרה

